

Kéri Kati hatvan

NAGY Péter Tibor

DSc, egyetemi tanár ELTE Eötvös Loránd Tudományegyetem Társadalomtudományi Kar Wesley János Lelkészképző Főiskola	DSc, Professor ELTE Eötvös Loránd University Faculty of Humanities and Social Sciences John Wesley Theological College
--	---

MTMT: 10000722 | ORCID 0000-0002-7136-2389
nagypetertibor2014@gmail.com

Lassan ott tartunk, hogy egy komoly életművet átfogó méltatást már jobban meg tud írni valamelyik AI, mint bármelyikünk. Amit talán mégsem tud jobban, az a szubjektív arckép, ahogyan az egyik tudós nyomot hagy a másikban. Ezért ezt a műfajt választottam – elnézést mindenkitől, aki nem erre számít.

Az első kép: 1992. Meglehetősen hagyományos – évfordulóhoz kötődő – MTA neveléstörténeti albizottsági konferencia, ahogy akkor hívtuk: felolvasóülés. Szakmánk doyenje, Kelemen Elemér albizottsági elnök vélhetőleg éppúgy nem hallott Vivesről, mint jómagam, hallhatott viszont valamit egy fiatal kolléganőről, Kéri Katalinról – ez azért fontos, mert a konferencia meghívásos alapú volt. (Ne felejtjük el, még az internet kora előtt vagyunk, s ahhoz, hogy a konferenciafelhívást leközölje a

Magyar Pedagógia, az akkori technikai viszonyok között még 1991-ben le kellett volna adni azt.) A történeti véletlen folytán Kati épp akkor jött egy spanyolországi ösztöndíjból, s az 500 éve született Vivesről hozott előadást, felnyitva előttünk a 16. századi Ibéria világát. A konferencia e szakaszában az albizottság titkáráként éppen elnököltem, s a radikálisan új témaválasztás és a szélesebb történeti kontextusba ágyazás miatt nagyon méltattam az ifjú kollégát. Mint nemrég megtudtam, e dicséret fontos volt neki. Pár évvel voltam csak idősebb, de ott és akkor az MTA albizottságát képviseltem – egy olyan közeget, ami formálisan nagyon tekintélyes volt, de amire nagyon is ráfért a megújulás.

És Kati – ez már olvasmányélmény a '90-es évekből – elkezdett elméletileg reflektálni arra, hogy milyen szemléletváltás lenne szükséges a neveléstörténetírásban. Elemérrel akkor már egy pár éve nagyon igyekeztünk azon, hogy oktatáspolitikatörténeti, esetleg történetpszichológiai irányban elindítsunk egy megújulást – de hát ez nem nagyon sikerült. Jött viszont egy nagyon másféle megújulás, egy új hang, ami nagyon fontos volt. Kati részben a művelődéstörténet irányába nyitott, részben a „nők” felé – különösen az utóbbival sokkal inkább beletalálva az ezredforduló nemzetközi trendjeibe, mint mi. S ami legalább ilyen fontos volt, érdeklődése nem egyszerűen „egyetemes történeti” volt – németekkel, franciákkal mindig is foglalkozott a neveléstörténet, az oktatáskutatás pedig az angolszász szakirodalom és témavilág kötelezőségét tette akkorra már nyilvánvalóvá. Kati ezzel szemben a spanyol világ felé nyitott, s a spanyol világon keresztül a középkor és a korai újkor iszlám világa, valamint Latin-Amerika felé.

A harmadik kép 2005-ből való. Forray R. Katalin oktatáskutató intézeti szobaszomszédomban Pécsen akart neveléstudományi doktori iskolát csinálni. Az elgondolása az volt, hogy az iskola két programjának az egyike kifejezetten oktatástörténeti legyen. Engem hívtott vezetőnek. Magamat egyetemi közegben szociálisan inkompatibilisnek, „tisztelettudatlannak” tartván Kéri Kati javasoltam magam helyett, mondván, ő amúgy is otthon van Pécsen, s szakmailag is kiváló. Forray Kati végül mégis meggyőződött azzal, hogyha doktori programot egy aldiszciplínára akarunk építeni, akkor oda a MAB meggyőzéséhez nagydoktor kell.

Pécsre érkezvén Kéri Kati szobájába kvártélyoztak be, s ekkor indult igazán a személyes történetünk. Egyrészt óriásiakat beszélgettünk, a szorosabb-tágabb szakma, meg a világ különböző dolgairól. Másrészt kialakítottunk egy igazán remek munkamegosztást: a MAB-bal kapcsolatos feladatokat én láttam el, Kati viszont remekül mozgott az egyetemen. Megnyerő volt és kedves, elfogadó és programunkat elfogadtató a bölcsészkar vezetői között. Nagy jelentősége volt, hogy a tekintélyesebb történészprofesszorok is ismerték és kedvelték.

Fontos és komoly élmény volt, amikor együtt felvételiztettünk a doktori programra – az ilyenkor elkerülhetetlen (személyek képességeire vonatkozó) bizalmas beszélgetésekben azonosképpen ítéltük meg a jelentkezőket, s ma együtt örülhetünk, hogy többen közülük az oktatástörténész szakma jegyzett személyiségei lettek.

Teljes természetességgel adódott, hogy távozásom után Kati vette át a doktori program vezetését. Közel sem volt „természetes” azonban, hogy személyesen is hallottam, meg vissza is hallottam, hogy Kati különböző nyilvános megszólalásaiban többször is hangsúlyozta, miszerint a doktori program az általam kitalált alapokon épült tovább. Aki valaha dolgozott egyetemen, tudja, milyen intellektuális bátorság, emberi tisztesség kell ilyen kijelentést tenni egy a közelmúltban nyilvános, peres konfliktusban távozott kollégával kapcsolatban.

Kati – aki immár túljutott a nagydoktori védésen és a professzorrá kineveztetésen, s intézményt is váltott: Dél-Dunántúl helyett immár Északnyugaton él – a közelmúltban a neveléstörténeti albizottság elnöke lett. Legalább két szemponttól tartom igen fontosnak Kati elnökségét – s csak a harmadik, hogy e nyomasztóan maszkulin akadémiai világban végre egy nő tölt be vezető pozíciót. Kati személyében olyan tudóst üdvözölhetünk, aki egy pillanatra sem veszítette el szoros kapcsolatát szakmánk interdiszciplináris jellegét a „másik” oldalról megtárogató történettudománnyal, s aki igazán tiszta szívvvel elkötelezettje a valóban globális nemzetköziségnek.

Ez pedig két olyan szempont, aminek alapján egy szakma jövőjét illetően akár optimisták is lehetünk.

